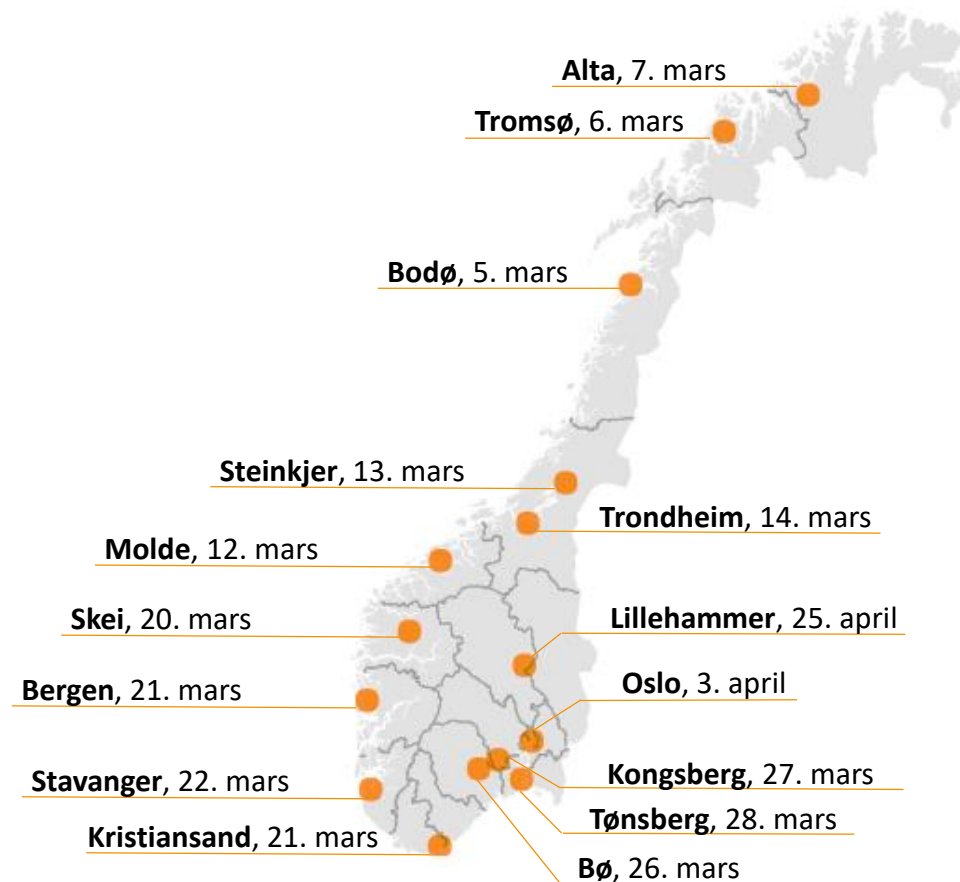


VELKOMMEN TIL DAGSKURS

Alt du trenger å vite om den nye kommuneloven



Ny kommunelov



Prop. 46 L

(2017–2018)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)



STORTINGET

Innst. 369 L

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 46 L (2017–2018)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Kommunal- og moderniseringsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag til ny kommunelov. Loven skal avløse lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner. Departementet følger med proposisjonen opp NOU 2016:4 Ny kommunelov.

Den nye kommuneloven skal være en rammelov, slik dagens lov er. Også den nye loven skal gi regler om blant annet kommunal og fylkeskommunal organisering, saksbehandling i folkevalgte organer og valg til folkevalgte organer. Den skal også gi regler for kommunenes og fylkeskommunenes økonomiforvaltning, egenkontroll og for statlig kontroll og tilsyn. Selv om reglene nødvendigvis vil legge noen begrensninger på handlingsfriheten til kommunene og fylkeskommunene, har det vært et overordnet mål for departementet i proposisjonsarbeidet at en ny kommunelov skal styrke det kommunale selvstyret.

I forslaget til ny kommunelov foreslår departementet å lovfeste uttrykkelig det kommunale selvstyret, og klarlegger de viktigste elementene som ligger i begrepet. Videre foreslår departementet å lovfeste enkelte prinsipper for forholdet mellom nasjonale myndigheter og det kommunale selvstyret. Dette er nytt og skal bidra til å styrke det kommunale selvstyret.

I den nye kommuneloven videreføres kommunenes vide adgang til selv å bestemme egen organisering. Departementet fremmer (enkelte) forslag som skal tydeliggjøre hvilken myndighet og hvilke oppgaver henholdsvis de folkevalgte og administrasjonen skal ha.

Departementet foreslår flere nye regler som skal legge til rette for en god egenkontroll i kommunene og fylkeskommunene.

Det har vært et mål for departementet å forenkle lovteksten slik at den blir mer oversiktlig, brukervennlig og lettere å lese.

Departementet antar at ulike bestemmelser av loven vil tre i kraft på forskjellig tid. Det er foreslått overgangsregler.

Det vises i proposisjonen til at departementet fram til loven trer i kraft vil utarbeide forskrifter til den nye loven, og gjennomføre informasjons- og opplærings tiltak overfor kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn med flere.

Kommuneloven regulerer både kommunenes og fylkeskommunenes virksomhet. For å forenkle framstillingen bruker departementet i proposisjonen kommunene som felles betegnelse for kommune og fylkeskommune, hvis ikke noe annet framgår av sammenhengen. På samme måte omtaler departementet bare kommunale organer, selv om framstillingen også gjelder for tilsvarende fylkeskommunale organer.

1.2 Bakgrunnen for proposisjonen

1.2.1 Lokaldemokratiets framvekst

Grunnlaget for det kommunale selvstyret og kommunen som selvstendig forvaltningsnivå og demokratisk arena ble lagt allerede ved formannskapslovene av 1837. Formannskapslovene la grunnlaget for den kom-

publikasjonsbestilling@dss.dep.no



Dagens program

FELLES
KL.10:00 – 10:50



En ny og moderne
kommunelov

FELLES
KL.10:50 – 11:15



Hvilke muligheter gir ny
kommunelov?

PARALLELE SESJONER
KL.11:30 – 13:00



Administrasjonen
Delegering
Interkommunalt samarbeid
Kommunalt foretak

FELLES
KL.13:00 – 14:00



Lunsj

PARALLELE SESJONER
KL.14:00 – 15:45



Folkevalgte og
folkevalgte organer



Egenkontroll og
statlig tilsyn



Økonomi-
bestemmelsene



Dagens program

FELLES
KL.10:00 – 10:50



En ny og moderne
kommunelov

FELLES
KL.10:50 – 11:15



Hvilke muligheter gir ny
kommunelov?

PARALLELE SESJONER
KL.11:30 – 13:00



Administrasjonen
Interkommunalt samarbeid
Kommunalt foretak

FELLES
KL.13:00 – 14:00



Lunsj

PARALLELE SESJONER
KL.14:00 – 15:45



Folkevalgte og
folkevalgte organer



Egenkontroll og
statlig tilsyn



Økonomi-
bestemmelsene



Kommunenes "grunnlov"



26 år siden forrige gang en ny kommunelov ble vedtatt

320 hørings svar har bidratt til å forme loven

200 paragrafer

En moderne lov



Grunnstammen videreføres



Ny struktur



Klart språk

Styrke det kommunale selvstyret

- Lovens formål
- Lovfesting av det kommunale selvstyret
- Lovfesting av prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til det kommunale selvstyret



Foto: Colourbox



Formål (§ 1-1)



Formålet med loven er å fremme det kommunale og fylkeskommunale **selvstyret** og legge nødvendige **rammer** for det. Loven skal legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og **representativt lokaldemokrati** med aktiv innbyggerdeltakelse.

Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte **tjenester** og drive **samfunnsutvikling** til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig **myndighet**. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er **effektive, tillitskapende og bærekraftige**.

Kommunalt selvstyre (§ 2-1)



Det kommunale selvstyre lovfestes i en egen bestemmelse

De viktigste elementene av det kommunale selvstyre:

1

Kommuner med egen folkevalgt ledelse

2

Hver kommune er et eget rettssubjekt

3

Kommunene utøver sitt selvstyre innenfor nasjonale rammer. Begrensninger må ha hjemmel i lov

Prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til kommunene (§ 2-2)

1

FORHOLDSMESSIGHETSPRINSIPPET

Det kommunale selvstyre bør ikke begrenses mer enn det som er nødvendig for å ivareta nasjonale mål

2

NÆRHETSPRINSIPPET

Offentlige oppgaver bør fortrinnsvis legges til det forvaltningsnivået som er nærmest innbyggerne

3

FINANSIERINGSPRINSIPPET

Innenfor rammene av nasjonal økonomisk politikk bør kommuner ha frie inntekter som gir økonomisk handlerom



Plikt til å informere (§ 4-1)



Kommunene skal aktivt informere om

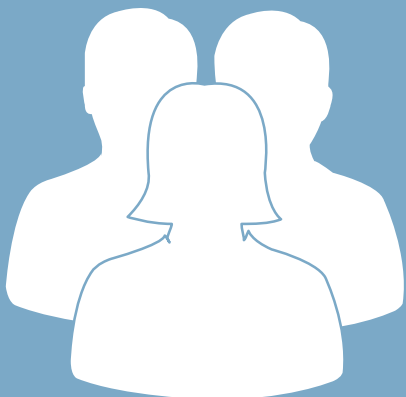
- egen virksomhet
- virksomhet som andre utfører på kommunens vegne (nytt)

Kommunene skal legge til rette for at alle kan få tilgang til slik informasjon (nytt)



Kort om folkevalgte organer

FOLKEVALGTE ORGANER OG ANDRE KOMMUNALE ORGANER (§5-1 og § 5-2)



Oppramsing av de lovlige organene

Faste utvalg og komiteer erstattes av *utvalg*

Alle saksbehandlingsregler gjelder

Kort om ordfører

ORDFØREREN
§ 6-1



Forslagsrett i andre organer

Kan få myndighet i hastesaker

Kan få myndighet til å opprette utvalg

Kort om delegering

DELEGERING
(§ 5-3 og § 5-4)



Hovedtrekkene videreføres

En bestemmelse for intern delegering

En bestemmelse for ekstern delegering

Kort om velferdsrettigheter

VELFERDSRETTIGHETER (§ 8-8 – § 8-10)



Folkevalgte med vervet som sin hovedbekjeftigelse får rettigheter som ansatte

Sykepenger

Yrkeskadetrygd

Permisjon

Kort om innsynsrett

UTVIDET INNSYNSRETT FOR
FOLKEVALGTE ORGANER
(§ 11-13)



Utvidet og lovfestet rett til innsyn i kommunale saksdokumenter

Taushetsbelagte opplysninger: må være nødvendig og hjemlet i fvl § 13 b første ledd

Prosedyreregler:

- Ved innsyn i ikke-taushetsbelagte opplysninger: tre stemmer eller flertallet
- Ved innsyn i taushetsbelagte opplysninger: krav om flertall

Kort om økonomibestemmelsene

LANGSIKTIG
ØKONOMIFORVALTNING OG
TIDLIGE INNGREP



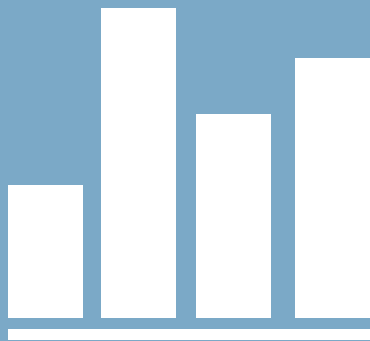
Flere nye regler, under to paraplyer:

En mer langsiktig økonomiforvaltning

Tidlige inngrep for raskere å rette opp økonomiske ubalanser

Kort om selvkost

SELVKOSTBESTEMMELSEN (§ 15-1)



Ny bestemmelse med prinsipper for beregning av selvkost

Sier ingenting om *når* det skal kreves selvkost

Kan også være beregningsregler i særlovene

Kort om interkommunalt samarbeid

INTERKOMMUNALT SAMARBEID



Blir borte: § 27-samarbeid

Nytt: Kommunalt oppgavefellesskap

Nytt: Interkommunalt politisk råd

Kort om egenkontroll

EGENKONTROLL



Styrke og øke legitimiteten til kontrollutvalget

Ny og mer omfattende bestemmelse om administrativ internkontroll

Flere obligatoriske oppgaver for revisor

Oppsummering av En ny og moderne kommunelov

